

MIJLOACE DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI

COMPUNEREA

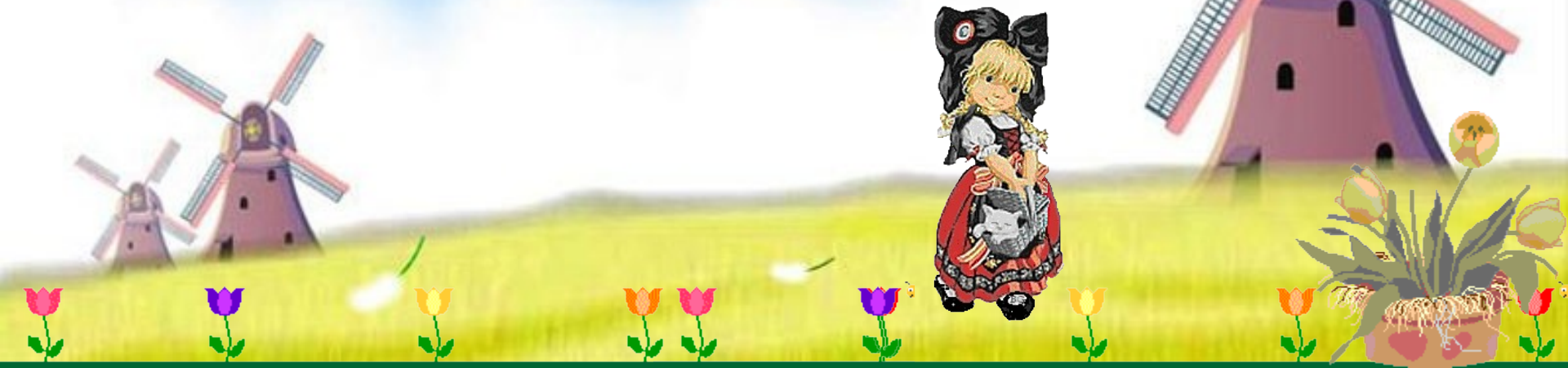

CLASA a VI-a

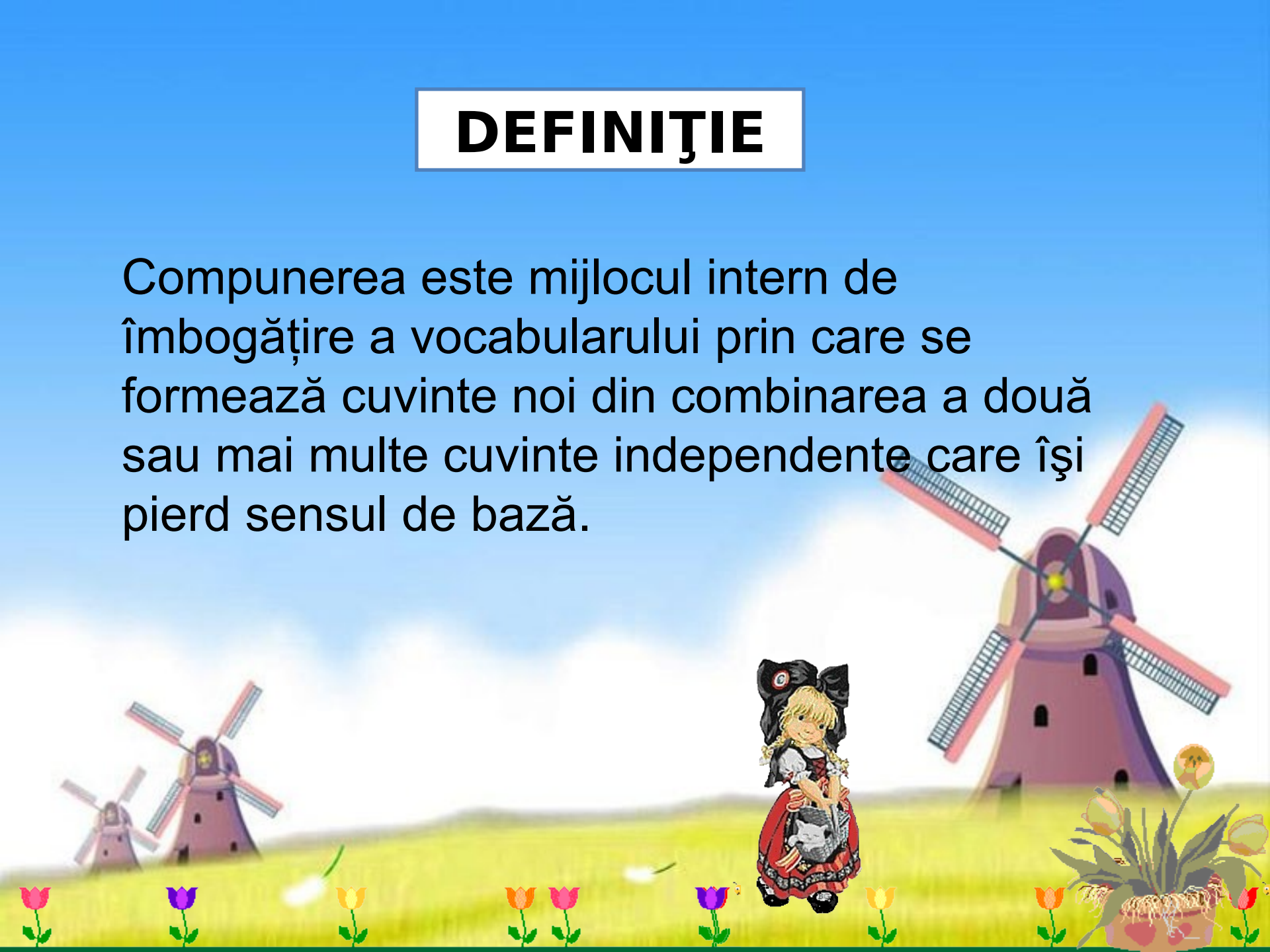
Observă cuvintele subliniate din textul:

Alaltăieri am vorbit despre Olanda.
Prietena mea sosise cu o cursă
Tarom din țara lalelelor și a morilor
de vânt. Am întâmpinat-o la aeroport
cu o floare de nu-mă-uita.

DEFINIȚIE

Compunerea este mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care se formează cuvinte noi din combinarea a două sau mai multe cuvinte independente care își pierd sensul de bază.

PROCEDEELE DE COMPUNERE

PRIN UNIRE (CONTOPIRE) Ex.:
răuvoitor

Câmpulung

PRIN ALĂTURARE (PARATAXĂ)
Ex.: câine-lup,

la, ca să

ABREVIERE (PRESCURTARE)
Ex.: S.O.S., NATO

Sanepid

Plafar

de

ELEMENTE DE COMPUNERE SAVANTE

Compunerea se poate realiza și cu ajutorul unor elemente savante (neologice), care nu sunt cuvinte independente în limba română, dar care sunt purtătoare de sens. Ele se numesc **prefixoide** și **sufixoide** și nu trebuie confundate cu prefixele și sufixele.

Exemple: **PREFIXOIDE** : auto = propriu

(autocontrol)

bio = referitor la viață (biodegradabil)

geo = referitor la pământ (geofizică)

macro = mare (macroseism)

SUFIXOIDE : -cid = ucigător

(insecticid)

-fil = prieten (francofil)

-fob = frică (fotofobie)

ORTOGRAFIA CUVINTELOR COMPUSE

1..Nu se pune punct după:

a) abrevierile de simboluri din matematică, fizică etc.

b) abrevierile unităților de măsură;

c) abrevierea punctelor cardinale;

d) abrevieri formate din începutul unui cuvânt și finalul acestuia, de ex: d-ta, d-voastră,d-lui ș.a.

ORTOGRAFIA CUVINTELOR COMPUSE

2. Numele compuse de localități au primul termen articulat atunci când acesta are un determinant atributiv, de ex. *Sighetul Marmăției, Podul Înalt.*

Când al doilea termen este tot o denumire a locului, nu se articulează primul termen, de ex. *Cluj-Napoca.*

FIȘA DE LUCRU I

Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită :

1.A G Compunerea este mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care se formează cuvinte noi, prin alăturarea sau contopirea unor termeni diferiți.

2.A G Numeralele cardinale propriu-zise(excepție numeralele de la *unu la zece și sută, mie,milion*)sunt formate prin compunere.

3.A G Se pune punct după abrevierile punctelor cardinale.

FIȘA DE LUCRU

II

Alege sensul corect al fiecărui element savant de compunere:

1.mega- ...

2.poli- ...

3.pseudo- ...

4.zoo- ...

5.tele- ...

A.referitor la animale

B.foarte mare

C.departe, la distanță

D.fals

E.mai mulți, multiplu

FIȘA DE LUCRU III

Alcătuiește propoziții în care să folosești
adverbele compuse și grupurile de cuvinte :

1.altădată

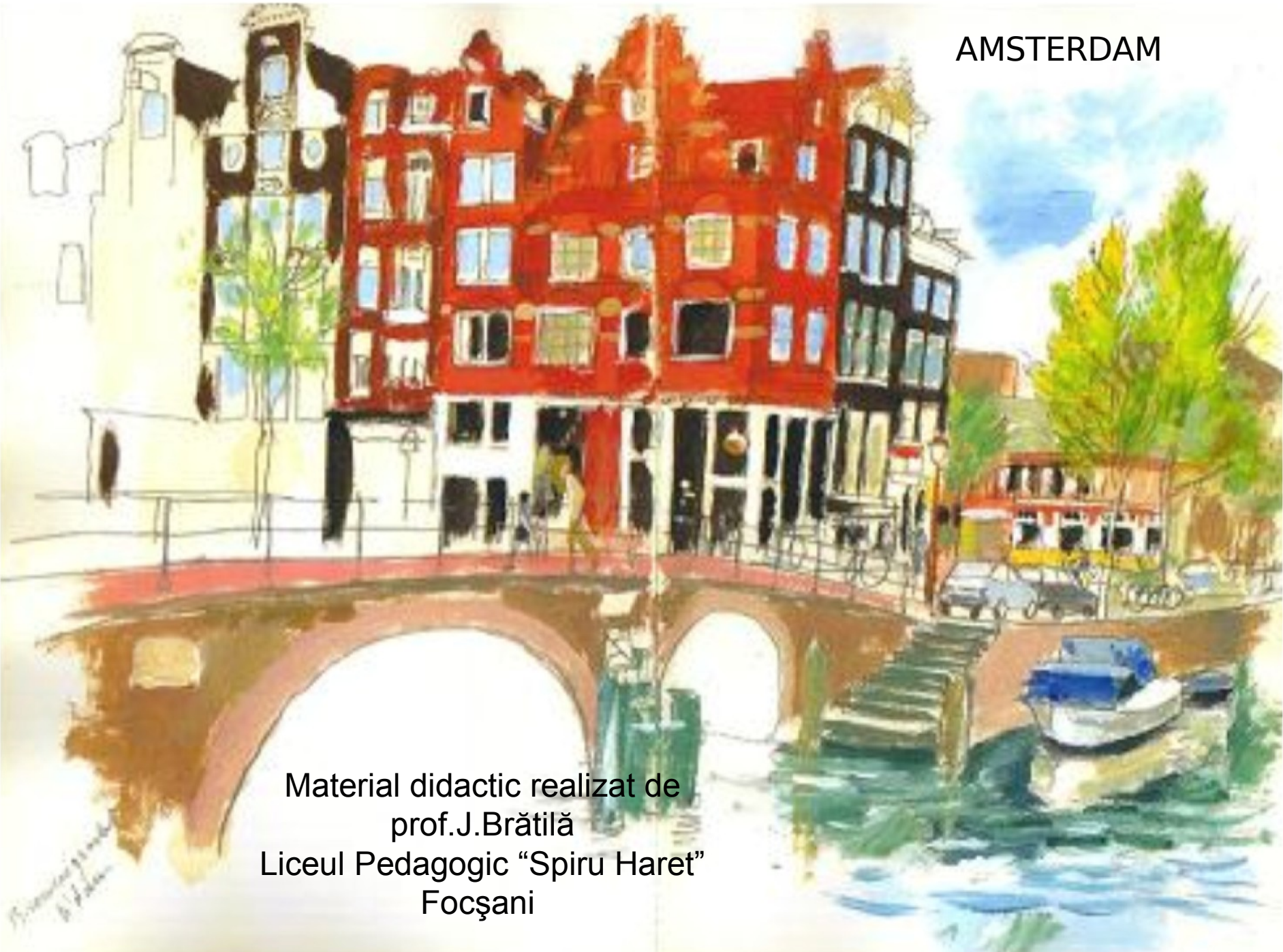
2.altă dată

1.bineînțeles

2.bine înțeles

AMSTERDAM

Material didactic realizat de
prof.J.Brătilă
Liceul Pedagogic "Spiru Haret"
Focșani